

Від головного редактора

Пишу ці рядки в дні Травневих свят. І знову в серед людей мого покоління, майже по всій країні, відчувається тривога та неспокій за день завтрашній. І вперше в житті та діяльності молодих людей, які народилися вже в незалежній Україні, відбуваються екстремальні події такого масштабу. Це є свідченням епохальних змін у розвитку нашої держави й реакцією Росії на той факт, що Україна відходить від російської політичної моделі. Колись мої друзі любили таке жартівливе побажання: "Не дай, Боже, тобі, друже, жити в епоху змін", забуваючи при цьому, що позитивні зміни прискорюють розвиток суспільства. Наша країна вкотре отримала шанс відірватися від "темного минулого" і спрямувати свою енергію у "світле майбутнє".

Вибір за кожним із нас...

Тут, у цьому вступному слові, я дозволю собі декілька коментарів на актуальні теми сьогодення.

9 травня. а) Україна вперше відзначає цей день під власним символом, що базується на європейській традиції вшановувати пам'ять про тих, хто віддав своє життя за звільнення від нацистської чуми. Вшанувати, а не святкувати. Питання не просте. Ми, люди старшого покоління, які народились та жили в СРСР, звикли святкувати День Перемоги, не дуже переймаючись окремими "нестандартними запитаннями", які замовчували ці 70 років: "чому публічно не засуджено пакт Молотова — Рібентропа?", "чому не дано офіційну оцінку діям (злочинам) Червоної Армії в країнах Європи, визволених у 1944—1945 роках?", "чому так багато розмов про УПА та бандерівщину?", "чому не чути оцінок дій армії Власова?" та ін.

А головне: чому саме святкування, а не вшанування пам'яті?

Якщо бути відвертим, то святкування Дня Перемоги у мене завжди викликало суперечливі почуття. Але сімейна традиція саме святкувати перемагала та була зумовлена тим, що батько моєї дружини, Іван Назаров, загинув у перші дні війни.

Пам'ять про загиблих у Другій світовій війні назавжди залишиться в історії України.

б) Сьогодні вже стало очевидним, що **В. Путін** оголосив проти України ідеологічну війну. І, як зазначає **В. В'ятрович**, для нас найбільшою небезпекою є подальша політизація дати 9 травня. Відродження радянських традицій святкування Дня Перемоги Росія використовує для посилення ідеологічного впливу на пострадянському просторі, зокрема підтримуючи в Україні проросійські та антидержавні настрої. З цією ж метою **В. Путін** підписав закон, що передбачає сурову відповідальність за "реабілітацію нацизму", а саме не можна буде наводити правдиві дані про втрати радянських збройних сил, що в багато разів перевищують офіційні, досліджувати сталінські плани нападу на Гітлера, умови перебування в СРСР військовополонених тощо. Знову об'єктом нового закону Росії стала її воєнна історія. Для російської владної еліти — це засіб впливу та пропаганди імперського патріотизму.

Будьмо уважні, не піддаваймося.

10 травня. Сьогодні людство святкує День астрономії. Хоч Україна і є знаною європейською астрономічною державою, ми ще не долучились до цієї традиції.

Астрономи України об'єдналися в Українську астрономічну асоціацію (УАА), яку заснували 22 січня 1991 року. З того часу УАА успішно функціонує, представляючи нашу державу у відповідних організаціях (Міжнародному астрономічному союзу, Європейському астрономічному товаристві тощо).

Останні події в Криму змушують нас шукати виходу зі ситуації, що склалася, а саме, перехід астрономічних установ Криму або в місцеве "проросійське" підпорядкування, або до складу Федерального агентства наукових організацій Росії.

На мою думку, жоден з цих варіантів не сприятиме розвитку астрономічної науки в Криму.

9—11 травня. Дебати кандидатів у Президенти України на Першому національному телеканалі справляють на мене якесь неоднозначне враження. Здається очевидним, що докорінних змін потребують як країна загалом, так і окремі регіони.

Україна переживає політичну, ментальну та економічну кризу. Наприкінці 2013 — на початку 2014 років на площі і вулиці міст та сіл України вийшли люди з гаслами: "Так жити далі не можна!". Але, щоб побудувати нове життя, треба починати із себе та підтримати рішучі дії нового Президента України.

Я ознайомився з програмами кандидатів у Президенти України і, скажу відверто, дещо замислився...

У цих програмах відсутнє розуміння того, що тільки наука та інновації в промисловому, аграрному та інших секторах економіки можуть вивести Україну на сучасний рівень розвитку.

Поживемо, побачимо!

25 травня.

Цей день увійде в історію нашої держави як день загального демократичного волевиявлення громадян на виборах Президента України. Ці вибори були особливими через низку обставин:

— стала очевидною агресія Росії щодо України, зокрема, анексія Криму, підтримка сепаратистських рухів на сході нашої країни та ін.;

— ще живі у пам'яті трагічні події та жертви Майдану;

— у передвиборній агітації кандидатів на президентство явно проявилось різне ставлення до того чи іншого вибору майбутнього України, неоднакові підходи до врегулювання проблем її сьогодення, зокрема воєнного конфлікту на Донеччині, окремі необґрунтовані амбіції та сподівання.

Не дивлячись на ці всі передвиборні обставини, народ України виявився розумнішим і віддав перевагу Петру Порошенку, обраному Президентом України у першому турі. ■

Ярослав Яцків

31 грудня 2013 р.

ПЕСЕНКА О ВОЕННОЙ СПРАВЕДЛИВОСТИ

Сабля не щадит смельчака и героя,
Меч находит брешь в самой прочной броне.
Ну, а трус, что песни и славы не стоит,
Выживет в каждой войне.
Пуля поразит и того, кто не воин,
Кто всего лишь верен себе и стране.
А подлец, что жить рядом с ним не достоин,
Выживет при каждой войне.
Падают в картечи пронзительном звуке
Умный и счастливый, и нужный жене, —
А на том огне нагревающий руки
Выживет при каждой войне.

Мир уже вот-вот новой бомбой накроет,
А когда уляжется пыль на Луне —
Видишь: по орбите несется и воет
Выживший и в этой войне.

По пустой орбите несется и воет
Выживший зачем-то и в этой войне.

Фото Євромайдану (31 грудня 2013 р.) і пісня —
Ігор Жук, к.ф.-м.н., с.н.с. Інституту космічних досліджень НАН України і ДКА України, м. Київ